

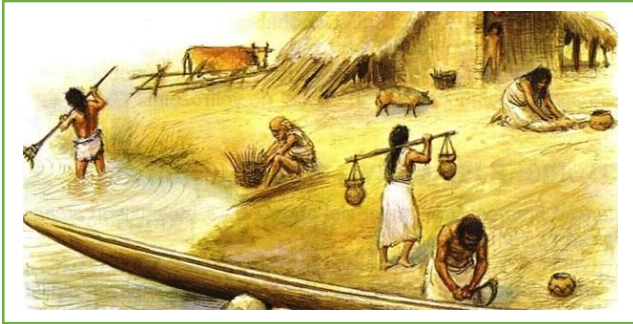
SOSYAL BİLGİLER

3.ÜNİTE: İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER

Nereye Yerleşelim

Dünyada ilk yerleşmeler **Nil Vadisi, Mezopotamya ve İndus vadisinde** 10.000 yıl önce kurulmaya başlandı. Ülkemiz ise dünyada ilk yerleşmelerin olduğu alanlardan birisidir. İnsanların geçim kaynakları yerleşmeleri konusunda son derece önemlidir.

İlk insanlar **avcılık-toplayıcılık** yaptıkları dönemde **geçici yerleşmelerde** kalmışlar ve sürekli hareket halinde olmuşlardır. Bu dönemde mağaralarda yaşamışlardır. Hayvanların evcilleştirilmesi ile insanlar hayvanlarına otlak bulmak için yer değiştirmeye devam etmişlerdir. **Tarımın yapılmasıyla birlikte insanlar yerleşik hayata geçmişlerdir.** Üretimin yapılmasıyla birlikte yerleşme alanları büyümüş ticari faaliyetler başlamıştır.

Tarımın yapılmasıyla insanlar yerleşik hayata geçmişlerdir.

Anadolu'da ilk yerleşmeler günümüzden 11000 yıl öncesine dayanmaktadır. Bu döneme en önemli örnek **Antalya'daki Karain mağarasıdır.**

Karain Mağarası

İnsanlar bir alanı yerleşme için seçerken bazı özelliklere dikkat etmişlerdir. **Bu alanların özellikleri:**

- **Korunaklı olması.**
- **Düz ve verimli ovalar olması.**
- **Su kaynaklarına yakın olması.**

Göbeklitepe

Yapılan araştırmalara göre Şanlıurfa yakınlarındaki Göbeklitepe ülkemizde bilinen en eski yerleşmelerden olup yaklaşık 12.000 yıl öncesine tarihlendirilmektedir. Kültür bitkilerinin yetiştirilmediği ve kap kacak üretimine başlanmadığı dönemde Göbeklitepe mabet olarak kurulup gelişmiştir. Göbeklitepe Şanlıurfa'nın 15 km kadar güneybatısında Örencik Mahallesi yakınlarındadır

Geçmişten günümüze yerleşmede etkili olan faktörler birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Bu faktörler **Doğal ve Beşeri faktörler** olmak üzere ayrılabilir.

Doğal faktörler; yeryüzü şekilleri, iklim, su kaynakları, yeraltı kaynakları, bitki örtüsü, savunmadır.

Beşeri faktörler; ticaret, sanayi, madencilik, tarım, hayvancılıktır.

Göbeklitepe'den sonra Anadolu'da ilk köy tipi yerleşmeler günümüzden 7.000-10.000 yıl öncesine rastlar. Neolitik dönemde yerleşmeler Göller Yöresi, Konya Ovası ve Tuz Gölü çevresindeki verimli toprakların yakınlarında yoğunlaşmıştır. Neolitik Dönemin en önemli yerleşmelerinden biri de **Çatalhöyük'tür**. Çatalhöyük, Konya'da Çumra ilçesinin 11 km kuzeyinde yer alır. Verimli topraklara sahip Çumra Ovası'nın Çarşamba Suyu kıyısında kurulmuştur. Buraya yerleşen insanlar tarımsal faaliyetlerin yanında avcılık yapmayı da sürdürmüşlerdir.

Anadolu'da önemli yerleşmelerden birisi de **Alacahöyük'tür**. Çorum ilinin Alaca ilçesi yakınında bulunmaktadır. Anadolu'da Tunç Çağı'na ait en önemli yerleşmelerden biridir. Günümüzden 5.000 (MÖ 3.000) yıl öncesine uzanan tarihe sahip olmakla birlikte MÖ 1600 yıllarında Hititlerin başkenti olmuştur.

Alacahöyük

Nüfus Nedir?

Sınırları belirli bir alanda, belirli bir zamanda yaşayan insan sayısına **"nüfus"** denir. **"Demografi"** nüfusu inceleyen bilim dalıdır.

Yerleşme ve Nüfusun Dağılımını Etkileyen Faktörler

Nüfusun dünyada ve ülkemizde dağılışı her yerde **eşit değildir**. Bazı yerler sık, bazı yerler seyrek nüfuslu iken bazı yerlerde ise nüfus bulunmamaktadır. Nüfusun yeryüzüne dağılımında etkili olan faktörler **doğal ve beşerî** olmak üzere ikiye ayrılır.

Nüfusun Dağılımını Etkileyen Faktörler

A-)Doğal Faktörler

1. İklim
- 2.Yer Şekilleri
- 3.Bitki Örtüsü
- 4.Su Kaynakları
- 5.Toprak Yapısı
- 6.Kara-Deniz Dağılışı

B-)Beşeri Faktörler

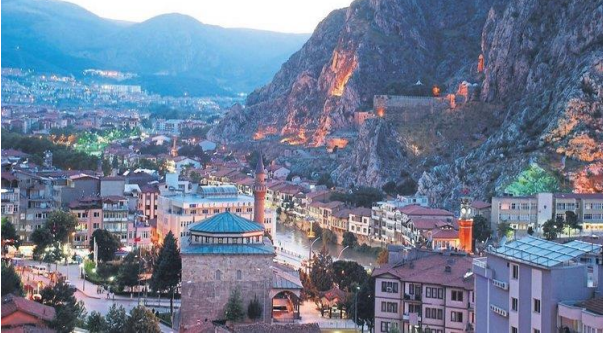
- 1.Sanayi
- 2.Tarım
- 3.Hayvancılık
- 4.Turizm
- 5.Ulaşım
- 6.Madencilik
- 7.Tarihi Faktörler
- 8.Sosyo-Kültürel Faktörler

A-) Doğal Faktörler

1.İklim: İklimin ılıman olduğu yerlerde nüfus yoğundur. Kurak ve kışları soğuk olan yerlerde nüfus azdır. Örneğin; çok sıcak olan çöllerde nüfus az, ılıman iklim olan yerlerde(ülkemizde kıyılarda) nüfus fazladır.

2.Yer Şekilleri: Yüksek, engebeli, eğimli yerlerde nüfus azdır. Ülkemizde Doğu Anadolu bölgesinde eğimli ve engebeli araziden dolayı nüfus azdır. Ülkemizde eğimin fazla olduğu alanlarda yerleşme azdır. Karadeniz kıyısındaki dağların kuzey yamaçları gibi çoğu alanda yağış ve sıcaklık şartlarının uygun olmasına rağmen arazinin eğimli olması nedeniyle yerleşme azdır.

Amasya

3.Bitki Örtüsü: Gür ormanların bulunduğu alanlarda insanların yerleşmesi ve çeşitli faaliyetlerde bulunması zordur. Karadeniz Bölgesinin doğusu nüfusun seyrek olmasında ormanların geniş yer kaplamasının etkisi vardır.

4.Su Kaynakları: İnsanlar ilkçağlardan itibaren su kaynakları etrafına yerleşmişlerdir. Su tarımda, sanayide birçok ekonomik faaliyette kullanılmaktadır. Aynı zamanda insanların temel ihtiyaç maddesidir. Bu sebeplerle insanlar akarsu, göl, deniz kenarlarında yerleşmişlerdir.

Akarsu çevresinde kurulan yerleşmelerden biri: Amasya

5.Toprak Yapısı: Verimli toprakların bulunduğu alanlarda nüfus fazla iken, verimsiz toprakların bulunduğu yerlerden nüfus azdır.

6.Kara ve Deniz Dağılışı: Karaların daha fazla alan kapladığı Kuzey Yarım Küre, Güney Yarım Küre'ye göre daha fazla nüfusa sahiptir. Bu açıdan bakıldığında dünya nüfusunun yaklaşık %90'lık kısmının Kuzey Yarım Küre'de yaşadığı görülmektedir.

B-)Beşeri Faktörler

1.Sanayi: Günümüzde genellikle sanayinin etkili olduğu bölgelerde nüfusun yoğunlaştığı görülür. Bu durumun ortaya çıkmasında sanayi sektöründe iş gücüne duyulan ihtiyacın fazla olması etkili olmuştur. Ülkemizde İstanbul, İzmir, İzmit, Sakarya buna örnek gösterilebilir.

2.Tarım: Tarımın geliştiği yerler genelde yoğun nüfuslu alanlar olmuştur. Ülkemizde Çukurova buna örnek verilebilir.

3.Hayvancılık: Farklı hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı alanlarda nüfus fazladır. Örneğin Karadeniz kıyılarında yapılan balıkçılık gibi.

4.Turizm: Önemli bir geçim kaynağı olan turizm, yoğun olarak faaliyet gösterdiği alanlarda nüfus artışına neden olur. Turizm potansiyeli olan bölgelerde turizm sezonu boyunca diğer dönemlere göre belirgin bir nüfus artışı gözlenir. Ülkemizde Antalya, Alanya, Bodrum, Marmaris önemli turizm alanlarıdır.

5.Ulaşım: Ulaşım imkanlarının geliştiği yerlerde diğer ekonomik faaliyetlerde geliştiği için nüfus fazladır. Eskişehir, Kayseri, İstanbul ve Ankara örnek olarak gösterilebilir.

6.Madencilik: Bir bölgede ekonomik değeri yüksek olan madenin yeterli miktarda bulunması, o madeni çıkarma ve işleme faaliyetlerine bağlı olarak nüfusun dağılışını etkiler. Bu da bölgede hızlı bir nüfus artışını beraberinde getirir. Ülkemizde Zonguldak, Batman, Elbistan bunlara örnek gösterilebilir.

7.Tarihi Faktörler: Tarihsel süreçte ilk yerleşmelerin bulunduğu alanların büyük bir kısmı, günümüzde de nüfusun yoğunlaştığı yerler olarak dikkat çekmektedir.

8.Sosyo-Kültürel Faaliyetler: Bir bölge sosyal, kültürel imkanlar bakımından ne kadar gelişmiş ise o bölgede nüfus fazladır.

Doğal ve Beşeri faktörlerden dolayı dünyada ve ülkemizde nüfus eşit bir şekilde dağılmamıştır. Bazı yerlerde nüfus yoğun bazı yerlerde ise seyrek.

Tablo ve Grafikler ile Ülkemiz

Türkiye, doğal ve beşerî koşullar yönünden farklı, özelliklere sahiptir. Ülkemizde yerleşmeye çok elverişli alanlar bulunduğu gibi elverişli olmayan yerler de bulunmaktadır. Bu nedenle **nüfusun dağılışı ülkemizin her yerinde aynı değildir.**

Ülkemizde nüfusun dağılışında iklimin ve yer şekillerinin etkisi çok fazladır. Ilıman olan, yer şekilleri sade olan yerlerde nüfus fazladır. Örneğin Marmara Bölgesinde ılıman bir iklim görülmekte aynı zamanda yer şekilleri de sadedir bu sebeple bölgede nüfus fazladır. Bölgenin nüfusunun fazla olmasında sadece bu sebepler de etkili değildir. Sanayileşmenin fazla olması, ulaşımın elverişli olması gibi nedenlerde bölgede fazla nüfusun olmasını sağlamıştır.

Ülke nüfusumuzun büyük bir kısmı, **iklim koşulları elverişli olan** kıyı kesimlerinde toplanmıştır. Karadeniz'in kıyı şeridi, yerleşmenin fazla olduğu yerlerdendir. **Samsun, Trabzon ve Rize** gibi iller nüfusun yoğun olduğu illerdir. Ege'nin kıyı ovalarında yerleşme alanları fazladır. Örneğin **İzmir ve Manisa** illerinde nüfus yoğundur.

Karasal iklimin etkili olduğu iç kesimlerde ve dağlık alanlarda yerleşim azdır. **Erzincan, Tunceli ve Sivas** illeri nüfus yoğunluğu az olduğu illerimizdendir. Su kaynaklarına yakın yerler yerleşime uygun yerlerdir. Suyun az olduğu yerlerde yerleşim birimleri ve nüfus da azdır. Örneğin **Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin geçtiği Çukurova'da nüfus yoğundur.**

Ülkemizde verimli tarım arazilerinin olduğu alanlarda nüfus fazladır. **Konya, Adana** gibi. **Ulaşım yollarına yakın yerlerde** bulunan yerleşim birimleri, daha fazla gelişmiştir. İşlek yolların kavşağında bulunan **Kayseri, Afyonkarahisar ve Gaziantep** gibi illerimiz buna örnektir.

Turizm, ülkemizde yerleşmeyi etkileyen diğer bir beşeri faktördür. Ege ve Akdeniz kıyılarımızın deniz turizmine uygun olması bu illerimizin nüfus yoğunluğunun özellikle yaz aylarında artmasına neden olmaktadır. **Antalya ve Muğla** illerimiz bu duruma örnektir.

Maden çıkarılan ve işletilen yerler, hızla büyüme ve gelişme potansiyeline sahiptir. **Zonguldak Ereğli, Karabük ve Batman** gibi illerimiz buna örnek verilebilir.

Türkiye’de Yoğun Nüfuslu Yerler	
Yer	Nedeni
İstanbul, Kocaeli, Sakarya	Sanayi, Ulaşım, Ticaret, İklim
Antalya, Muğla	Turizm
Zonguldak, Batman	Maden, Sanayi
Gaziantep, Samsun	Tarım, Sanayi
Bursa	Sanayi
Adana	Sanayi, Ticaret, Tarım

Ülkemizde nüfusun dağılışı oldukça **düzensizdir**. Nüfusun büyük çoğunluğu kıyılarda toplanmıştır.

Nüfusu **en fazla** olan bölgemiz **Marmara Bölgesi**. Nüfusu **en az** olan bölgemiz **Doğu Anadolu Bölgesidir**.

Türkiye’de Az Nüfuslu Yerler

Yer	Nedeni
Tuz Gölü çevresi	Kuraklık
Doğu Anadolu Bölgesi Geneli	Yer şekillerinin engebeli olması, iklimin elverişsiz olması, iş imkanlarının az olması.
Karadeniz Bölgesi Dağlık Kısımları	Engembeli arazi, Ulaşım zorluğu
Yıldız Dağları Bölümü	Engembeli arazi
Taşeli Platosu	Elverişsiz arazi

Nüfus Sayımları

Dünyada ilk nüfus sayımlarını **Çinliler, Sümerliler ve Mısırlılar** orduya alınacak askerleri ve vergi gelirlerini hesaplamak için yapmıştır.

Türk tarihinde **ilk nüfus sayımı 2. Mahmut** döneminde asker sayısını belirlemek için yapmıştır.

Türkiye’de **ilk resmî nüfus sayımı 1927 yılında yapılmıştır ve nüfusumuz 13.648.270** olarak belirlenmiştir. Günümüzde ülkemizdeki nüfus sayımlarını **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)** gerçekleştirmektedir

Bir ülkede kalkınma planlarının yapılması ve uygulanabilmesi için ülke nüfusunun özelliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Bunun için nüfus sayımları yapılır.

Nüfus sayımları ile;

- Ülkedeki nüfus miktarı,
- Yaş grupları,
- Cinsiyet,
- Mesleklere göre dağılım,
- Okur-yazar oranı
- Kır- Kent nüfusu

öğrenilebilir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nin 2018 yılı sonuçlarına göre ülkemizin demografik yapısı şöyledir.

- Türkiye'nin nüfusu, 2018'de bir önceki yıla göre 1 milyon 193 bin 357 kişi artarak **82 milyon 3 bin 882** kişi oldu.
- Türkiye nüfusunun yüzde 18,4'ünün ikamet ettiği **İstanbul**, **15 milyon 67 bin 724** kişiyle yine en çok nüfusa sahip il oldu.
- Bunu sırasıyla 5 milyon 503 bin 985 ile **Ankara**, 4 milyon 320 bin 519 ile **İzmir**, 2 milyon 994 bin 521 ile **Bursa** ve 2 milyon 426 bin 356 ile **Antalya** izledi.
- **Bayburt** ise 82 bin 274 kişiyle en az nüfusa sahip il olarak kayıtlara geçti.
- Nüfus yoğunluğu en fazla olan il **İstanbul**, en az olan il ise **Tunceli'dir**.
- **Erkek nüfusun** oranı yüzde 50,2 (41 milyon 139 bin 980 kişi), **kadın nüfusun** oranı yüzde 49,8 (40 milyon 863 bin 902 kişi) oldu.
- Yıllık nüfus artışı binde **14.7** olarak belirlendi.
- Kilometrekareye düşen kişi sayısı geçen yıla göre bu yıl artış gösterdi. **107 kişi**.

Nüfus artış oranı, doğum ve ölüm oranları arasındaki farkı ifade eder. Doğum oranlarının ölüm oranlarından fazla olması nüfusun artmasına, az olması da nüfusun azalmasına neden olmaktadır. Doğumların ölümlerden fazla olması sonucu meydana gelen nüfus artışına **doğal nüfus artışı** denir.

Bir ülkedeki nüfus artış hızının olumlu ve olumsuz sonuçları olabilmektedir. Hızla artan nüfus, işsizliğin yükselmesine bu da insanların göç etmesine neden olabilir. Ayrıca ülkede kişi başına düşen millî gelir azalırken doğal kaynaklar da hızla tükenmeye başlar. Temel ihtiyaçlara gereksinim fazla olduğundan mal ve hizmetlere olan talep de artar. Bu talebi karşılayabilmek için üretimde artış gözlenir. Genç ve dinamik nüfusun fazla olması ülkenin savunma gücüne de katkı sağlar.

Kilometre kareye düşen insan sayısına **nüfus yoğunluğu** denir.

$$\text{Nüfus yoğunluğu} = \frac{\text{Nüfus}}{\text{Yüzölçümü}}$$

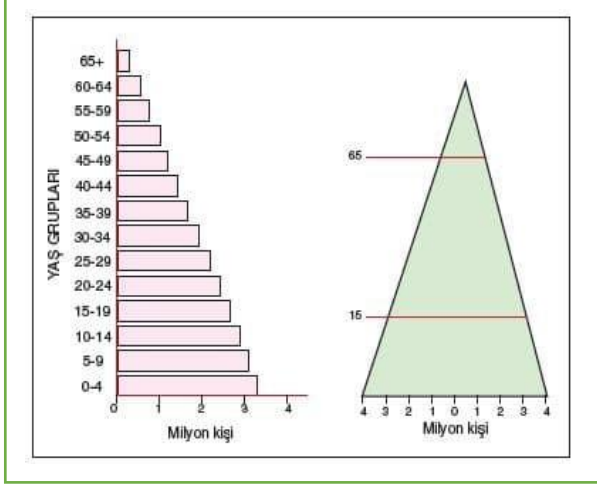
Periyodik nüfus sayımları, ülkemizde 1935'te yapılan ikinci genel nüfus sayımı ile başlamış olup bu sayımların her beş yılda bir tekrarlanması kararlaştırılmıştır. Nüfus sayımları, 1935'ten 1990 yılına kadar her 5 yılda bir yapılırken 1990'dan sonra mevcut zaman aralığına uyulmayarak sayım 2000 yılında yapılmıştır. 2007'den itibaren nüfus sayımına gerek olmadan her yıl ülkemizin nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile belirlenmektedir.

Nüfus Piramitleri

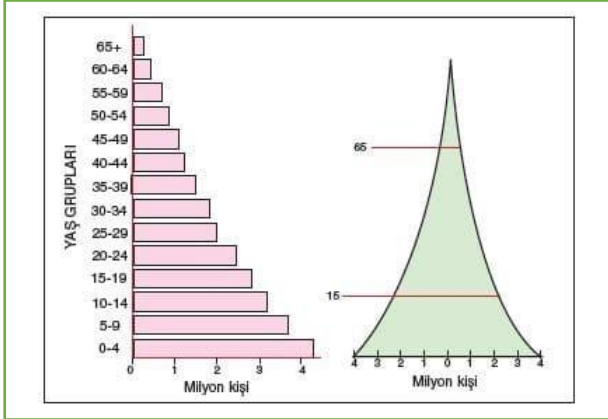
Nüfus özelliklerini (yaş, cinsiyet, çalışan nüfus) gösteren piramitlere "**Nüfus Piramitleri**" denir. Nüfus piramitlerine bakılarak ülkelerin gelişmişlikleri hakkında bilgi sahibi olunabilir.

Nüfus Piramit Çeşitleri

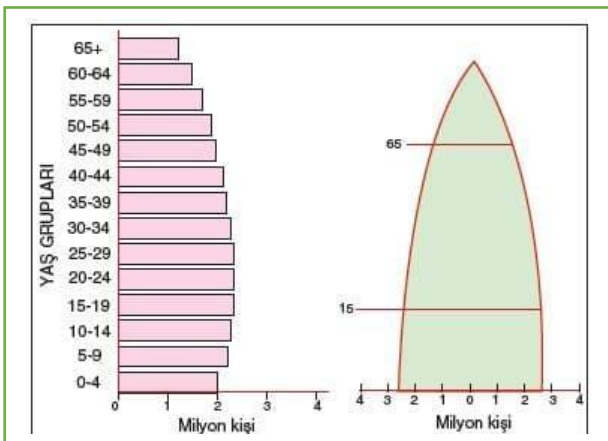
1.Düzgün Üçgen Şeklinde Piramit: Doğum ve ölüm oranları yüksektir. **Gelişmemiş ülkelere aittir.**

2.Kenarları İçe Dönük Piramit: Doğum oranları yüksek ölüm oranları azalmaya başlamıştır. **Gelişmekte olan ülkelere aittir.**

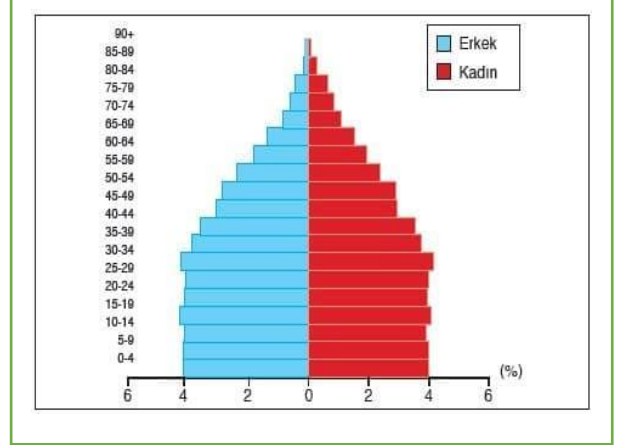

3.Arı Kovanına Benzeyen Piramit: Doğum ve ölüm oranları düşüktür. **Gelişmiş ülkelere aittir.** Ortalama yaşam süresi uzundur.

Türkiye'nin Nüfus Piramidi

Türkiye'nin nüfus piramidinde taban kısmı geniştir. Bu durum Türkiye'nin genç nüfus oranının fazla yani doğum oranlarının fazla olduğunu gösterir. Piramidin tabanı son yıllarda daralma eğilimi göstermiştir. bu durum Türkiye'nin doğum oranlarının azaldığının göstergesidir.

Türkiye Nüfusunun Yapısal Özellikleri

Ülkelerin nüfuslarının nitelikleri sayısından daha önemlidir. Aktif ve iyi eğitilmiş bireylerden oluşan nüfus o ülkenin gelişmişliği konusunda önemlidir.

1.Yaş Grupları: Nüfusun miktarı kadar yaş yapısı da önemlidir.

- **0-14 yaş Genç Nüfus (Bağımlı Nüfus)**
- **15-64 yaş Yetişkin Nüfus (Üreten Nüfus)**
- **65- + yaş Yaşlı Nüfus**

Ülkemizin nüfusunun büyük çoğunluğu 15-64 yaş grubundadır. Bu ülkemiz açısından olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Ülkemizin yaşlı nüfus oranı artma eğilimi göstermektedir son yıllarda.

2.Okuryazar Oranı: Gelişmiş ülkelerin okuryazar oranları yüksektir. Nüfus artarken eğitilmiş şekilde artması istenir. Ülkemizde okuryazarlık oranı son yıllarda artmaktadır.

Türkiye'de 2018 TÜİK verilerine göre 6 yaş ve üstü okuma yazma bilen kişi sayısı 70.316.685 kişidir.

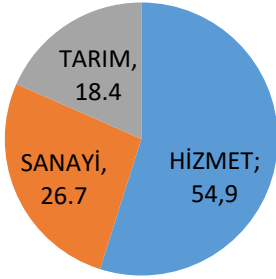
3.Cinsiyet Durumu: Göçler, savaşlar, salgın hastalıklar kadın erkek nüfusu arasındaki dengeyi bozar. Ülkemizde 1940 yılında kadar kadın nüfusu erkek nüfusundan fazla olmuştur. Bunun nedeni savaş sonrası dönem olmasındandır.

Erkek nüfusun oranı yüzde 50,2 (41 milyon 139 bin 980 kişi), kadın nüfusun oranı yüzde 49,8 (40 milyon 863 bin 902 kişi) .

4.Çalışan Nüfusun Genel Nüfusa Oranı: 15-64 yaş arasındaki nüfusa aktif ya da çalışan nüfus denir.

Türkiye'nin 2018 yılında çalışan nüfus oranı yüzde 67.9'dur.

5.Çalışan Nüfusun İş Kollarına Göre Dağılımı: 15-64 yaş grubunda yer alan nüfus aktif ya da çalışma çağındaki nüfusu oluşturmaktadır. Aktif nüfusun çalıştığı ekonomik faaliyet kolları **tarım, hizmet ve sanayi sektörlerinden** oluşmaktadır. Türkiye'de 1927'den beri sürdürülen ekonomik faaliyetlere bakıldığında tarım sektöründe çalışanların oranı azalırken sanayi ve hizmetler sektöründe çalışanların oranı ise artmaktadır.

2018 Yılı Çalışan Nüfusun İş Kollarına Göre Dağılımı

6.Kır-Kent Nüfus Oranı: Gelişmiş ülkelerde kır nüfusu azdır. Ülkemizde kır nüfusu her geçen gün azalmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde hizmet ve sanayi sektörlerinde çalışan insan sayısı fazla, tarım sektöründe çalışan insan sayısı azdır. Ayrıca gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızı düşüktür.

Nüfus Artışının Olumlu ve Olumsuz Sonuçları

Olumlu Sonuçları

- İş gücüne katılım artar.
- Devletin vergi gelirleri artar.
- Üretim ve tüketim artar.
- İşçi ücretleri ucuzlar.

Olumsuz Sonuçları

- Çevre kirliliği artar.
- Çarpık kentleşme ortaya çıkabilir.
- Kişi başına düşen milli gelir azalır.
- İşsizlik artar.

Türkiye'de Göçler

İnsanların herhangi bir sebepten dolayı yaşadıkları yeri terk ederek başka bir yere kalıcı ya da geçici şekilde yerleşmesine **göç** denir.

Ülkemizde iç göçün yönü **doğudan batıya, iç kesimlerden kıyı kesimlerine** doğru olmaktadır.

Göçlerin Nedenleri

- İş imkanları
- Savaşlar
- Eğitim
- Sağlık
- Geçim sıkıntısı
- Doğal afetler
- Miras yoluyla toprakların parçalanması
- Siyasi baskılar
- Dini nedenler

Göç Çeşitleri

Oluşum Nedenlerine Göre Göçler

A) Gönüllü Göç: İnsanların bulundukları yeri kendi istekleriyle değiştirmesidir. Okumak için yurt dışına gitme örnek olarak gösterilebilir.

B) Zorunlu Göç: İnsanların bulundukları yeri kendi istekleri dışında değiştirmesidir. Savaş durumunda zorunlu yer değiştirme örnek olarak gösterilebilir.

Süresine Göre Göçler

A) Sürekli Göç: İnsanların bulundukları yeri çeşitli nedenler ile sürekli değiştirmesidir. İş için bir kişinin bulunduğu şehri değiştirmesi örnek olarak gösterilebilir.

B) Geçici Göç: İnsanların tarım, hayvancılık ve turizm gibi faaliyetler nedeniyle belli bir süreliğine değiştirmesidir. Mevsimlik göç olarak da adlandırılır.

Mesafesine Göre Göç

A) İç Göç: Ülke sınırları içinde yapılan göçlerdir.

B) Dış Göç: Ülke sınırları dışında yapılan göçlerdir.

Yapıldığı Yerin Özelliğine Göre Göç:

A) Kırdan Kente: Kırsal alanlardan kentlere yapılan göçlerdir. Örneğin; Ankara'nın bir köyünden İstanbul'a yapılan göç.

B) Kentten Kıra: Büyükşehirden daha küçük yerleşim yerlerine yapılan göçlerdir. Örneğin; İstanbul'dan, Kayseri'nin bir köyüne yerleşmek.

C) Kırdan Kıra: Küçük bir yerleşim yerinden yine eş değer bir yerleşim yerine göç yapmak.

D) Kentten Kente: Bir şehirden başka bir şehre göç yapılmasıdır.

Beyin Göçü: Eğitim görmüş ve yetenekli kişilerin çalışma ya da fırsat azlığı gibi nedenler yüzünden kendi ülkesinden başka bir ülkeye yerleşmesine beyin göçü denir.

Göçlerin Sonuçları

- Nüfus dengesiz dağılır.
- Konut sıkıntısı yaşanabilir.
- Plansız kentleşme yaşanır.
- Sanayi tesisleri kentlerin içinde kalır.
- Alt yapı sorunları yaşanabilir.

Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü

İnsanların istedikleri yere yerleşme ve istedikleri yere seyahat etme hakları bulunmaktadır.

Yerleşme özgürlüğü; insanların istedikleri bir yere gidip orada konut seçerek yerleşmesini ifade eder.

Seyahat özgürlüğü; istediği bir yere özgürce gidebilme dolaşabilme olarak ifade edilebilir.

Bu haklarımız **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Anayasamız** ile güvence altına alınmıştır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Madde 13 (Seyahat Özgürlüğü)

1. Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.

2. Herkes kendi ülkesi de dahil olmak üzere herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.

Anayasamızda;

MADDE 23.

“Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir”. maddesi ile belirlenmiştir.

Yerleşme ve seyahat hürriyeti bazı durumlarda kısıtlanabilir. **Bu durumlar;**

Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak; **Seyahat hürriyeti,** suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek; amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.